

Sygn. akt II C 883/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: sekr. sąd. M. P.

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa P. N.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

zasądza od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz P. N. kwotę 6.037,50 zł (sześć tysięcy trzydzieści siedem złotych pięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 30 września 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.719 zł (dwa tysiące siedemset dziewiętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 883/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 października 2016 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XIII Wydziału Gospodarczego, powód P. N. reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 6.037,50 złotych tytułem zwrotu kosztów wynajmu auta w związku ze szkodą z dnia 29 sierpnia 2016 roku z ustawowymi odsetkami od dnia 30 września 2016 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 złotych tytułem zwrotu kosztów opłaty od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż na podstawie umowy cesji nabył od poszkodowanego K. N. wierzytelność z tytułu odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego przysługującego mu w związku z uszkodzeniem pojazdu w wyniku zdarzenia z dnia 29 sierpnia 2016 roku, za które odpowiedzialność ponosi pozwany. Niniejszym pozwem powód dochodzi zapłaty kwoty 6.037,50 złotych stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą wynikającą z faktury VAT (...) z dnia 27 września 2016 roku za najem pojazdu za okres 29 dni a kwotą wypłaconą dobrowolnie przez ubezpieczyciela. Powód wyjaśnił, iż stawka czynszu najmu pojazdu zastępczego w wysokości 250 złotych za dobę, stosowana przez powoda, jest stawką obowiązującą na rynku lokalnym wynajmu pojazdów zastępczych z uwzględnieniem zapisów umowy o niepobieraniu kaucji oraz braku dodatkowych opłat za podstawienie samochodu pod wskazany adres. Ubezpieczyciel za zasadne uznał przyznanie świadczenia odszkodowawczego jedynie za okres 24 dni, przy zastosowaniu stawki dobowej czynszu w wysokości 120 złotych brutto. Wyjaśniono, iż poszkodowany nie posiadał innego samochodu, z którego mógł korzystać w dotychczasowym zakresie w czasie trwania naprawy pojazdu. Wskazano, że poszkodowany oczekiwał na oględziny i sporządzenie kosztorysu naprawy przez 14 dni, a przez kolejne 3 dni na dodatkowe oględziny i ponowny kosztorys. Dostarczenie części zamiennych trwało 2 dni, a przeprowadzenie naprawy uszkodzonego pojazdu 4 dni. Dodatkowo okres najmu pojazdu zastępczego obejmował 2 dni organizacyjne i

4 dni wolne od pracy. Pozwany odmówił zapłaty całości należnego odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Powód obok należności głównej domaga się również odsetek ustawowych liczonych od dnia następnego po dniu wydania decyzji o wypłacie odszkodowania.

(pozew k.2-5)

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego w osobie radcy prawnego nie uznał powództwa wnosząc o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska pełnomocnik pozwanego oświadczył, że nie kwestionuje zasady swojej odpowiedzialności i konieczności wynajmu auta zastępczego przez okres 29 dni. Strona pozwana zakwestionowała wysokość stawki dobowej czynszu najmu pojazdu zastępczego określoną na poziomie 250 złotych netto. W ocenie pełnomocnika pozwanego nie została udowodniona stawka czynszu najmu pojazdu takiej klasy jak uszkodzony pojazd poszkodowanego, na obszarze zamieszkania poszkodowanego. Ponadto, podniesiono, iż poszkodowany K. N. nie dopełnił obowiązku minimalizowania szkody. Pomimo poinformowania poszkodowanego o możliwości wynajmu auta zastępczego od pozwanego, zignorował on ofertę pozwanego i wynajął pojazd od powoda za stawkę 250 złotych netto, przez co naraził się na zwiększenie szkody.

Pozwany zakwestionował oznaczoną przez powoda datę początkową naliczania odsetek ustawowych od dochodzonej pozew kwoty odszkodowania wskazując, iż w sytuacji ustalenia wysokości odszkodowania według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek ustawowych od chwili wyrokowania.

(odpowiedź na pozew k.32-34)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 14 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość funkcjonalną oraz miejscową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Widzewa w Łodzi jako właściwemu.

(postanowienie k.45-46, dowody doręczenia k.47 i k.48)

W piśmie procesowym z dnia 16 maja 2017 roku pełnomocnik powoda zakwestionował podniesioną w odpowiedzi na pozew przez pozwanego okoliczność, iż poszkodowanemu została przedstawiona oferta najmu pojazdu zastępczego od pozwanego w takiej formie, że mógł się z nią zapoznać przed zawarciem umowy najmu pojazdu z powodem, stanowiąca ofertę w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Zakwestionował również podaną przez pozwanego dobową stawkę czynszu najmu pojazdu zastępczego na poziomie 120 złotych brutto. Wskazał, że pozwany nie udowodnił, by stawka taka odpowiadała warunkom na jakich zastała zawarta umowa najmu w tej sprawie z powodem. Podniesiono również, iż pozwany nie określił konkretnych postanowień umowy najmu pojazdu zastępczego, w tym opłat dodatkowych, kar umownych, czasu najmu, kosztów ubezpieczenia samochodu wynajmowanego. Pełnomocnik powoda wskazał, iż poszkodowany nie miał obowiązku wyboru takiej oferty, która byłaby najkorzystniejsza dla pozwanego Towarzystwa (...). Ponadto, podkreślił, iż ciężar udowodnienia, że stawka najmu pojazdu zastosowana przez powoda jest wygórowana lub nierynkowa spoczywa na pozwanym.

(pismo pełnomocnika powoda k. 56-62)

Na rozprawie w dniu 6 czerwca 2017 roku pełnomocnik powoda popierał powództwo. Podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(stanowisko pełnomocnika powoda - protokół rozprawy z dnia 6 czerwca 2017 roku k.79, nagranie 00:01:59-00:02:54, k.82, nagranie 00:39:01-00:48:45)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 sierpnia 2016 roku do doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...) kierowany przez K. N..

(dowód: kopia notatki Rd (...) – w załączonych aktach szkody koperta k.44)

Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...).

(okoliczność bezsporna)

W okresie od dnia 30 sierpnia 2016 roku od godziny 16¹⁵ do dnia 27 września 2016 roku do godziny 15⁴⁵ – przez 29 dni K. N. wynajmował samochód zastępczy M. (...) od FocusCar P. N. w P. za łączną kwotę 8.917,50 zł brutto. Pojazd marki M. (...) zakwalifikowany jest przez wskazaną firmę do segmentu D, dla którego dobową stawką czynszu najmu w obrębie aglomeracji (...) wynosi 250 złotych netto, a poza terenem aglomeracji (...) 300 złotych netto. Zgodnie z postanowieniami umowy najmu tego pojazdu zastępczego cena najmu obejmowała nieokreśloną długość najmu, zniesienie limitu kilometrów, brak kaucji, pełne ubezpieczenie OC/AC bez udziału własnego w szkodzie, zniesienie opłaty przygotowawczej, dostarczenie i odbiór samochodu na terenie Polski, zniesienie ograniczeń wiekowych oraz ograniczeń dodatkowego kierowcy oraz zapis „bez żadnych innych ograniczeń”.

(dowód: umowa najmu pojazdu k.10-11, faktura VAT (...) k.12)

K. N. upoważnił P. N. prowadzącego działalność pod nazwą FocusCar w P. do rozliczenia szkody komunikacyjnej z dnia 29 sierpnia 2016 roku w (...) Spółce Akcyjnej w W. w zakresie najmu auta zastępczego.

(dowód: upoważnienie k.17)

W oświadczeniu z dnia 30 sierpnia 2016 roku K. N. wskazał, że samochód zastępczy jest mu niezbędny do dojazdu do pracy, wyjazdu na wakacje oraz codziennego użytku.

(dowód: oświadczenie k.18)

Na mocy umowy cesji zawartej w dniu 27 września 2016 roku K. N. przeniósł na powoda P. N. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą FocusCar prawa do odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego przysługującego mu w związku z uszkodzeniem pojazdu marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Poszkodowany K. N. poinformował (...) Spółkę Akcyjną w W. o przelewie wierzytelności z tytułu szkody z dnia 29 sierpnia 2016 roku na FocusCar P. N. tytułem wynagrodzenia za najem pojazdu zastępczego.

(dowód: umowa cesji k.8, powiadomienie o przelewie wierzytelności k.9)

Uszkodzony w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 29 sierpnia 2016 roku samochód marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...) został zakwalifikowany do segmentu D.

(okoliczność bezsporna, także decyzja k.15, umowa najmu k.10-11)

Poszkodowany K. N. następnego dnia po zdarzeniu drogowym z dnia 29 sierpnia 2016 roku, w wyniku którego uszkodzeniu uległ jego samochód marki T. (...) zgłosił szkodę telefonicznie ubezpieczycielowi sprawcy szkody. Podczas rozmowy z konsultantem pozwanego ubezpieczyciela poszkodowany K. N. nie otrzymał informacji o możliwości wynajęcia samochodu zastępczego od ubezpieczyciela. Poszkodowanemu zależało na szybkim wynajęciu pojazdu zastępczego, gdyż na koniec sierpnia 2016 roku miał zaplanować wyjazd z rodziną na wakacje, uprzednio już opłacone. Po zgłoszeniu szkody poszkodowany K. N. we własnym zakresie skontaktował się z firmą powoda zajmującą się wynajmem samochodów zastępczych i zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego.

W dniu zgłoszenia szkody, poszkodowany K. N. odebrał telefon od konsultanta pozwanego ubezpieczyciela z zapytaniem czy jest zainteresowany wynajmem samochodu zastępczego. Nie otrzymał od ubezpieczyciela konkretnej oferty najmu pojazdu zastępczego, nie zostały mu wskazane warunki umowy ani ewentualny czas trwania najmu.

Poszkodowany poinformował konsultanta, iż nie jest zainteresowany wynajęciem pojazdu z uwagi na zawarcie umowy najmu pojazdu zastępczego z innym podmiotem.

(dowód: zeznania świadka K. N. protokół z dnia 6 czerwca 2017 roku k.79-80, nagranie 00:05:37-00:14:00)

Zgłoszenia szkody dokonywane telefonicznie są rejestrowane i nagrywane. Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. wymaga od swoich konsultantów przyjmujących zgłoszenia zadania poszkodowanym konkretnych pytań oraz udzielenia określonych informacji. W przypadku, gdy konsultant zapomni o zadaniu poszkodowanemu pytania z listy, ma obowiązek ponownie skontaktować się z poszkodowanym i uzupełnić brakujące informacje. Zasadą jest poinformowanie poszkodowanego, którego pojazd uległ uszkodzeniu w wyniku szkody komunikacyjnej, przez konsultanta o możliwości najmu pojazdu zastępczego od firmy współpracującej z Towarzystwem (...) Spółką Akcyjną w W. albo we własnym zakresie z uwzględnieniem weryfikacji stawki czynszu przez ubezpieczyciela. Konsultant sprawdza model uszkodzonego pojazdu i segment do którego jest on zakwalifikowany, na podstawie czego ustala przyjmowaną przez ubezpieczyciela stawkę czynszu najmu pojazdu zastępczego. Konsultant podaje ogólnikową informację o możliwości najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W., nie przedstawia konkretnych warunków umowy najmu.

(dowód: zeznania świadka I. L. protokół z dnia 6 czerwca 2017 roku k. 80-81, nagranie 00:16:23-00:33:50)

Pismem z dnia 29 września 2016 roku powód P. N. wezwał pozwane Towarzystwo (...) do zapłaty kwoty 8.917,50 złotych, na podstawie faktury VAT (...), dotyczącej wynajmu auta przez poszkodowanego K. N. w terminie 14 dni.

(dowód: wezwanie do zapłaty k.13 wraz z dowodem nadania k.14)

Decyzją z dnia 29 września 2016 roku Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. przyznało zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 2.880,00 złotych. Uzasadnieniu decyzji wskazano, że za zasadny czas najmu pojazdu zastępczego uznano okres 24 dni (od 30 sierpnia 2016 roku do 22 września 2016 roku), a stawka czynszu najmu została skorygowana do kwoty 120 złotych brutto za dobę najmu pojazdu tej samej klasy jak pojazd uszkodzony tj. klasy D.

(dowód: decyzja k.15)

Ofertowe ceny wynajmu samochodu o parametrach zbliżonych do pojazdu T. (...) uszkodzonego w wyniku zdarzenia z dnia 29 sierpnia 2016 roku, wynosiły od 231 złotych netto do 330 złotych netto za dobę.

W wypożyczalni samochodów www.autobezgotówkowo.pl stawka za samochód T. (...) wynosiła 250 złotych netto za dobę przy dodatkowej opłacie za podstawienie pojazdu oraz oznaczonym limicie kilometrów.

Wypożyczalnia (...) dla tego modelu pojazdu przewiduje stawkę 260 złotych netto za dobę przy konieczności uiszczenia kaucji w kwocie 2.000 złotych, zaś firma (...) rent a car” stawkę 300 złotych brutto przy kaucji 3.500 złotych oraz limicie kilometrów 100 km dziennie.

Dobowa stawka najmu T. (...) w wypożyczalniach sieciowych (S., H.) mających oddziały w całej Polsce wynosi 369,79 złotych brutto (284,74 złotych netto), przy udziale własnym w szkodzie.

Wypożyczalnia „ (...)” dla samochodów z segmentu D przewiduje stawkę czynszu 250 złotych netto za dobę.

Cennik firmy (...) a car” za wypożyczenie pojazdu T. (...), bez limitu kilometrów, powyżej 7 dni, przewiduje stawkę dobową 320 złotych brutto (247 złotych netto). Wypożyczalnia „B. rent a car” za pojazd zbliżonej klasy przewiduje oferuje stawkę 296 netto za dobę, przy najmie powyżej 14 dni, a firma (...) -rent” za pojazd klasy D stawkę 330 zł netto za dobę.

(dowód: wydruki stron internetowych k.22, 25, 27, 28, 30, 63-64, 65, 66, 67-68, 69)

Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. jest następcą prawnym (...) Spółki Akcyjnej w W..

(okoliczność bezsporna)

Poczynione ustalenia faktyczne Sąd oparł na dokumentach powołanych w treści uzasadnienia, których prawdziwość nie została zakwestionowana przez strony oraz zeznaniach świadków I. L. oraz K. N.. Ustaleń stanu faktycznego na podstawie kserokopii dokumentów dokonano w oparciu przepis art. 308 k.p.c.

Pełnomocnik powoda wniósł o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda na okoliczność wykazania, iż stawki za wynajem pojazdu zastępczego stosowane przez powoda, z uwzględnieniem treści umowy z dnia 30 sierpnia 2016 roku, odpowiadają stawkom rynkowym. Na rozprawie w dniu 6 czerwca 2017 roku Sąd oddalił przedmiotowy wniosek dowodowy bowiem okoliczność, na którą miał zostać dopuszczony ten dowód, została wykazana załączonymi przez powoda dokumentami w postaci wydrukowanych ze stron internetowych ofert wypożyczalni pojazdów zastępczych działających na terenie Polski. Stawka najmu pojazdu zastępczego obowiązująca w wypożyczalni powoda oraz warunki najmu wynikają z przedłożonej umowy najmu pojazdu zastępczego z dnia 30 sierpnia 2016 roku, a porównanie przez Sąd tej stawki czynszu najmu z obowiązującymi na wolnym rynku stawkami czynszu pojazdów podobnych nie wymagało dopuszczenia wnioskowanego dowodu.

Sąd pominął dowód z dokumentu w postaci decyzji z dnia 6 lutego 2015 roku wydanej przez (...) Spółkę Akcyjną V. (...). Dokument ten został wydany przez podmiot niebędący stroną niniejszego postępowania i nie pozostaje w związku z niniejszą sprawą, zatem jego treść pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd odmówił mocy dowodowej załączonemu do akt szkody raportowi z przebiegu telefonicznego zgłoszenia szkody przez poszkodowanego na okoliczność poinformowania poszkodowanego o możliwości wynajęcia auta zastępczego od pozwanego. Załączony dokument stanowi wyłącznie wydruk komputerowy, nie został opatrzony podpisem, nie stanowi zatem nawet dokumentu prywatnego w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego. Nadto, treść tego raportu pozostaje w sprzeczności z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Świadek K. N. zeznał, iż podczas telefonicznego zgłoszenia szkody nie została mu przedstawiona informacja o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego z wypożyczalni współpracującej z pozwanym. Przyznał, iż taka informacja została mu przekazana dopiero podczas kolejnej rozmowy, co jednak miało miejsce już po wybraniu przez niego oferty i zawarciu umowy najmu pojazdu zastępczego. Świadek I. L., będąca konsultantką telefoniczną u pozwanego, która odebrała zgłoszenie szkody K. N. zeznała, iż nie pamięta rozmowy jaką odbyła z poszkodowanym i nie potrafiła podać czy udzieliła poszkodowanemu pouczenia o możliwości najmu pojazdu zastępczego u pozwanego. Przyznała jednak, iż w razie braku udzielenia takich informacji poszkodowanemu, zasadą jest oddzwonienie przez konsultanta i wskazanie, że takie uprawnienie mu przysługuje. Jak zeznał świadek K. N., tak było w jego przypadku.

Sąd Rejonowy zważy, co następuje:

W niniejszej sprawie P. N. wniósł o zasądzenie od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 6.037,50 zł tytułem zwrotu kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego w związku ze szkodę wyrządzoną w pojeździe marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na skutek kolizji z dnia 29 sierpnia 2016 roku.

Pozwany nie kwestionował zasady swej odpowiedzialności, jak również okresu najmu, uznając ostatecznie, iż uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego wynosi 29 dni. Pozwany kwestionował jedynie wysokość dobowej stawki czynszu najmu pojazdu, podnosząc iż nie powinna ona przekroczyć kwoty 120 złotych brutto za dobę najmu pojazdu.

W przedmiotowej sprawie, zdarzeniem wywołującym szkodę w samochodzie marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...) była kolizja z dnia 29 sierpnia 2016 roku.

Zatem zgodnie z treścią art. 436 § 2 k.c., odpowiedzialność samoistnego posiadacza za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu kształtowała się na zasadzie winy. Bezspornym jest, że sprawca wypadku ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...).

Odpowiedzialność pozwanego w stosunku do poszkodowanego K. N. wynika umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego z zawartej ze sprawcą kolizji. W tym miejscu należy wskazać, iż powód P. N. był legitymowany czynnie do wzięcia udziału w procesie w charakterze powoda w związku z nabyciem przez niego od poszkodowanego K. N. wierzytelności z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na podstawie umowy przelewu wierzytelności. Tym samym, powód wstąpił w prawa dotychczasowego wierzyciela, przysługujące wobec strony pozwanej z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego i należnego, a nie wypłaconego jeszcze w tym zakresie odszkodowania, na podstawie art. 509 § 1 i 2 k.c. Powód może zatem skutecznie realizować uprawnienia poprzedniego wierzyciela również w zakresie dochodzenia należności na drodze sądowej. Legitymacja procesowa czynna powoda nie była przez pozwanego kwestionowana.

W świetle art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Stosownie do art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 z zm.), poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

Zgodnie z treścią przepisu art. 361 k.c. statuującego zasadę pełnego odszkodowania w granicach odpowiedzialności odszkodowawczej za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, naprawienie szkody obejmuje wszelkie poniesione straty (utrącone korzyści pozostają poza sferą zainteresowania w niniejszym sporze). Najogólniej rzecz ujmując szkodą jest powstała wbrew woli poszkodowanego różnica pomiędzy obecnym jego stanem majątkowym, a tym stanem, jaki zaistniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Jest nią zatem utrata lub zmniejszenie aktywów, bądź powstanie lub zwiększenie pasywów osoby poszkodowanej. Stosownie zaś do przepisu art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże, gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Jak podkreśla się w orzecznictwie, utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia czy uszkodzenia stanowi szkodę majątkową. Odszkodowanie, jakie zobowiązany jest w takiej sytuacji wypłacić zakład ubezpieczeń, obejmuje wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy. Niemożność korzystania z rzeczy, np. z samochodu, który został uszkodzony i wymaga naprawy, jest normalnym następstwem szkody, o której mowa w art. 361 § 1 k.c., powodującym obowiązek wypłaty odszkodowania, w szczególności gdy zastąpienie rzeczy uszkodzonej w okresie jej naprawy wymagało wydatków. Co do możliwości zaliczenia kosztów najmu pojazdu zastępczego do normalnych następstw uszkodzenia samochodu Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyroku z dnia 8 września 2004 roku (IV CK 672/03, Lex nr 146324), w którym wskazał m.in., że postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia. W przypadku wystąpienia wymienionych przesłanek, naprawienie szkody przez podmiot do tego zobowiązany, powinno polegać na przywróceniu w majątku poszkodowanego stanu rzeczy naruszonego zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może przewyższać jednak wysokości faktycznie poniesionej szkody. Postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia albo uszkodzenia.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku wskazał, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. W przypadku definitywnej utraty rzeczy odszkodowanie przysługuje za okres od jej utraty do uzyskania odszkodowania (zwrotu innego przedmiotu), a w przypadku utraty czasowej - do chwili odzyskania rzeczywistej możliwości korzystania z niej (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011 roku, III CZP 5/11).

Ponadto, w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 roku (III CZP 76/13, Biuletyn Sądu Najwyższego 2013/11/13-14, Gazeta Prawna (...)) wskazano, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita).

Z art. 361 § 1 i 2 k.c. wynika zasada pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Zobowiązany do naprawienia szkody ponosi więc odpowiedzialność za wszystkie normalne następstwa zdarzenia, pozostające z tym zdarzeniem w adekwatnym związku przyczynowym. Niewątpliwie normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu.

Jak wskazano powyżej koszty najmu samochodu zastępczego winny obejmować tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu.

Pozwany nie kwestionował, iż konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego przez poszkodowanego pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym z kolizją z dnia 29 sierpnia 2016 roku. Ostatecznie między stronami nie był także sporny okres najmu pojazdu zastępczego, który wynosił 29 dni tj. od 30 sierpnia 2016 roku do 27 września 2016 roku.

Spór między stronami koncentrował się na wysokości dobowej stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego.

Pozwany nie wykazał, że stawka najmu samochodu zastępczego, na którą powołał się powód, była rażąco wyższa, niż przeciętne stawki na rynku lokalnym, a to na nim zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 6 k.c. spoczywał ciężar udowodnienia w tym zakresie (tak również Sąd Okręgowy w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 lutego 2016 roku w sprawie XIII GC 2169/15). Nie wykazał także, aby poszkodowany mógł skorzystać z innej firmy lokalnej, która oferuje podobne samochody po niższych cenach. W szczególności nie wynika to z zeznań świadka I. L. ani propozycji, na którą powołał się pozwany, dotyczącej wynajmu samochodów przez przedsiębiorstwo, z którym pozwany ubezpieczyciel współpracuje. Gołosłowne były również twierdzenia pozwanego, że dokonał analizy rynku wynajmu pojazdów zastępczych, z której wynikała średnia stawka za wynajem samochodu o podobnych parametrach, co samochód uszkodzony, w wysokości 120 zł brutto za dobę. Pozwany poza oznaczeniem stawki nie sprecyzował na jakich warunkach miał zostać wynajęty poszkodowanemu pojazd zastępczy, nie wskazał przy tym czy wypożyczalnia z którą pozwany współpracuje obciąża klientów innymi dodatkowymi opłatami, kaucją, czy też uzależnia stawkę dobową najmu od limitu przejechanych kilometrów, co oczywiście wpływa na końcową cenę usługi. Nie wykazał także, iż w okresie sierpień- wrzesień 2016 roku rzeczywiście współpracował z firmami świadczącymi usługi dotyczące najmu pojazdów, ani że w owym okresie mogły by one faktycznie wynająć pojazd o parametrach zbliżonych do uszkodzonego poszkodowanemu.

Należy przy tym pamiętać, że tak samo, jak poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego warsztatu naprawczego, któremu powierzył on dokonanie naprawy uszkodzonego pojazdu, mógł on wybrać podmiot, oferujący wypożyczanie aut zastępczych. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 roku (I CKN 1466/99, opubl.

OSNC 2003, nr 5, poz. 64) stwierdzono, że co do zasady nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Także więc w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Wystarczy, gdy stawki te nie będą rażąco odbiegać od średnich stawek na rynku lokalnym (tak również między innymi Sąd Okręgowy w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 listopada 2013 roku w sprawie XXIII Ga 1274/13, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 czerwca 2003 roku, III CZP 32/03, OSNC 2004 roku, nr 4, poz. 51, Sąd Okręgowy w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 lipca 2014 roku w sprawie XII Ga 171/14). W niniejszej sprawie, na podstawie wydruków stron internetowych, dotyczących ofert wynajmu samochodów tej samej klasy co pojazd uszkodzony, złożonych przez stronę powodową, nie można przyjąć, że stawki najmu stosowane przez powoda były rażąco zawyżone. Podmioty oferujące wynajem samochodów stosują różne ceny, jednakże istotnym jest, że końcowa cena usługi często uzależniona jest od zastosowania dodatkowych opłat obciążających najemców takich, jak opłaty za limit kilometrów, za dodatkowego kierowcę, za czas trwania najmu. Ponadto, podmioty wynajmujące samochodu często uzależniają usługę od uiszczenia kaucji, czy też wprowadzają opłatę za podstawienie i odbiór samochodu, licząc dodatkowe koszty za każdy przejechany w tym celu kilometr. Powód przewidywał jedynie wyższą stawkę za korzystanie z wynajętego pojazdu poza terenem aglomeracji (...). Cena najmu pojazdu zastępczego u powoda obejmowała zniesienie limitu kilometrów, brak kaucji, pełne ubezpieczenie OC/AC bez udziału własnego w szkodzi, zniesienie opłaty przygotowawczej, dostarczenie i odbiór samochodu na terenie Polski, zniesienie ograniczeń wiekowych, ograniczeń dodatkowego kierowcy i nie uzależniała stawki od czasu trwania najmu.

Konkludując, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w ocenie Sądu stawka w wysokości 250 zł netto za dobę nie odbiega od innych ofert na rynku lokalnym, mieści się w ich środkowym przedziale. A zatem, poniesiony z tego tytułu przez poszkodowanego koszt należało uznać za ekonomicznie uzasadniony, tym bardziej, że poszkodowany nie dysponował innym samochodem, poza uszkodzonym, a samochód był mu niezbędny w celu wyjazdu z rodziną na opłacone uprzednio wakacje.

Stosownie do przepisu art. 354 § 2 k.c. wierzyciel powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Ponadto, zgodnie z art. 16 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, osoba uczestnicząca w nim jest obowiązana między innymi do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody.

Poszkodowany K. N. jako wierzyciel był, w świetle powołanych powyżej przepisów, zobowiązany dążyć do minimalizacji rozmiarów szkody oraz do współdziałania przy wykonaniu zobowiązania w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu, zasadom współżycia społecznego oraz ustalonym zwyczajom.

Zarzut pozwanego, że poszkodowany, na którym spoczywał obowiązek zmniejszenia rozmiarów szkody (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.), mógł wynająć samochód tej samej klasy, za niższą stawkę, pozostały gołosłowne. W ocenie Sądu, na uwzględnienie zasługiwała dobowo stawka najmu pojazdu zastępczego wskazana w załączonej przez powoda do pozwu fakturze, jako mieszcząca się w granicach obowiązujących na wolnym rynku stawek czynszu najmu pojazdów podobnych do samochodu poszkodowanego, uszkodzonego w wyniku zdarzenia z dnia 29 sierpnia 2016 roku. Poszkodowany K. N. podejmując decyzję o wyborze firmy, w której zamierzał wynająć pojazd zastępczy kierował się nie tylko wysokością stawki czynszu najmu, ale również innymi postanowieniami umowy, w tym brakiem dodatkowych opłat za podstawienie i odbiór pojazdu, brakiem konieczności wpłacenia kaucji, uiszczenia dodatkowego ubezpieczenia oraz brakiem limitu kilometrów. Ocenic zatem należy, iż dokonany przez poszkodowanego wybór wypożyczalni pojazdu zastępczego i proponowane przez powoda warunki umowy nie są zawyżone i nie odbiegają od średnich stawek rynkowych. Kwota wydatkowana z tytułu najmu pojazdu zastępczego pozostaje zatem w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym i nie jest sprzeczna z obowiązkiem dążenia poszkodowanego do minimalizacji szkody.

Podsumowując, Sąd uznał, iż uzasadnione koszty wynajęcia samochodu zastępczego przez okres 29 dni, który ostatecznie był niesporny między stronami, przy przyjęciu stawki najmu wysokości 250 zł netto za dobę wyniosły 7.250 złotych netto tj. 8.917,50 złotych brutto. Pozwany z tego tytułu wypłacił na rzecz powoda kwotę 2.880 zł. Mając na uwadze powyższe na rzecz powoda należało zasądzić od pozwanego kwotę 6.037,50 zł.

O odsetkach od żądanej kwoty tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego Sąd orzekł w oparciu o art. 481 k.c. w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W związku z tym, że żądanie w zakresie odsetek pozostawało w granicach tych unormowań, należało Sąd uwzględnić żądanie pozwu i zasądzić od kwoty dochodzonej pozwem odsetki ustawowe (nie wychodząc ponad żądanie pozwu) od dnia 30 września 2016 roku, do dnia zapłaty. Zgłoszenie szkody miało miejsce w dniu 30 sierpnia 2016 roku. Natomiast, decyzją z dnia 29 września 2017 roku pozwany przyznał odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów pojazdu zastępczego w kwocie 2.880 zł brutto. A zatem, od dnia następnego po wydaniu decyzji, pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą pozostałej części odszkodowania. Zdaniem Sądu, brak było podstaw do zasądzenia odsetek dopiero od dnia wyrokowania. Zważyć należy, iż pozwany jest profesjonalistą prowadzącym działalność gospodarczą w dziedzinie ubezpieczeń. W ocenie Sądu, dysponował wiedzą i środkami pozwalającymi na ustalenie właściwej dobowej stawki czynszu najmu w odniesieniu do uszkodzonego samochodu marki T. (...), a w konsekwencji wysokości należnego powodowi odszkodowania.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Na koszty zasądzone od pozwanego na rzecz powoda złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 302 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 2.400 zł obliczone zgodnie z § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. 2015 poz. 1804) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.

W rezultacie, Sąd zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwotę 2.719 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.